

עין משפט
נר מצוה

ב א מיי פֿייד מהל
 נשיאות כפיס הלי ח
 סמג עשין כ טוש"ע א"ח
 סי קבח סעיף י:
בא ב מיי שס פט"ו הלי
 יב [טור או"ח סי'
 קבח] ויברב אלפס פרק
 הקורא את המגילה דף
 רעד. וברא"ש שס סימן
 :[כב]:

מב ג מ"י שם סמוג שם
טוש"ע א"ח ס"י קכח
סעיף 3:

בגד דה מיי' שם הל' יא
טוש"ע שם סעיף ט:

במד' ו' מ"י' שם הל' י' סמג
שם טו"ש"ע שם סעיף
כ:

במה ז' מיי' שם פט"ו ה'ל'
ט סמג שם טוש"ע
שם סעיף כה :

מז' י' מ"י' שם הלכה ט
טוש"ע שם סעי' כד:

מוש"ע שם קעי' דה:
מח ב מיי' שם הל' ח
מוש"נו שם חטיף ד

וְסִימָן נָה סְעִיף כִּי:
ל [מִי] פִּי מֵהָלִי פֶרֶה
אֲדוּמָה הָלִי:]

תוספות שאני

[illegible]

(א) וְלֹא דָלָא צַעֲי עֵשְׂרָה שְׁפִיר
יֵצֵא יִדְ"ח אֲבָל לַעֲנִין דְּבַר
שְׂבָקֻדָּשָׁה לְדַרְיִן עֵשְׂרָה כְּגֹן
וְכו'.

לח:

כהן שאנינו עולה לרדובן עובר בשלשה עשה. ירושלמי במסכת
מיר פירק כהן גדול מהו שנימא אדם לנשיאם כפיס אחוי דר'
אבא בר כהן אמר קמיא ר' יוסי בנא ר' אחא מטמא כהן לנשיאם
כפיס שמע ר' אחא ואמר אנא לא אמרי ליה כלום חזר ואמר או
לפניא לא שמי מייבא לא ריו

משיכם תהא והילכ
הילכתא כוותיה דרב
לברכ"ה דוב"ן בעבות
בעגל"ה): אומר ר'
שחקב"ה מתאור ל
וישמו את שמי על
ואמר רבי יהושע בן
מתבדך ושאינו מבר
ואברכה מברכך ו
כ"ל כהן שאינו עול
עשה כה תברכו אמ
מנהון גרמיה וערק:

הא דב'לין צפרקים. ה'יה אי לא סליק אלו דמחזיק נפשו ע"י מתנת כהונה כמו שאמר בפסוק (חולין דף קג.) אמר אביי מרש הוה חטיפא מתנתא וכו' עד משקל נמי לא שקילנא לבר ממעיל ויחזא דכ"פורי לחזקא נפשי צבדיה ונפסור דיה אכסי ליה עדידיה: **הא** דאמרי **הא** דא אמיני. בסוף מסכת ר"ה (דף לה.)

אמר' לדוקא הני שצדקות אינסי
אבל הני דקיימי במתא לך אינסי:
מחיצה מאי? י"ל לדוקא צלל
מאן קענענאל ליה צלל
דאינסי פשיטא דמי גרע ממחיהם
שצדקות וא"מ אי לא אינסי אמנא
עדפי מעס דהכניס הכניס צלל
הפסק מחילא י"ל עס שאחורי הכניס
מראן ענמנן כאליו אין הכניס
חשובה צעיינה דכתיב אמור להם
פיס כנגד פנים וסן עמודי אחורי
דוקא צלל דהפסק כיון אינסי דלא
קיימי אחורי עברי לאו מילתא היא דלא
חיוני דקפיד קרא בזה. מההיא דסוף
מס' ר"ה (דף לה.) משמע דה"ל תפלה
והכי משמע נמי פסק קרא ולין
(פסיקס דף סה.) דמן אפרס מלקתו
תמן מן האגף וכלל כלפנים
האגף ולמן כלמן אמר רב וכן תפלה
ופליגא דר' יהושע זן לוי דאמר רבי
יהושע זן לוי אפי' מחילא וכו' מדקא
פשיט סתמא דגמ' ממילא דריב"ל ז"מ
דקיימא

ולא ראינוהו והתנחלוהו לא בא לדינו ופטרונוהו בלא מזון
בלא לוייה אמר אדא א"ר שמלאי ב'ית הכנסת שכולה
למי מברכין אמר ר' זירא לאחיהם שבשדות איני ^ט
מנימין בר חייא ^עש שאחורי כהנים אינן בכלל
דצדיקים הא דלא אנשים והתני רב שימי מביטורא דרשיה
כהנים מקצתן עולין ומקצתן עונין אמן לא קשיא ^האז
דלא אישתייר בי עשרה גופא תנא אבא בריה דר
שאחורי כהנים אינן בכלל ברכה פשיטא אריכי
תיבה לא מפסקא מחיצה מאי ת"ש ^טדאמר רבי
מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם
צדיקין מהו אמר אבא מר בר רב אשי ת"ש דתנן

לחודייהו הילכך כולן עולין ומזרכין לאחיהם ששדות: אריכי צאפי

משלחה תהא והילכתא כוותיה דאב"י *ויל"ה
הילכתא כוותיה דרב חסדאי: (סימן מתא"ה)
לברכ"ה דוב"ן בעבודה"ה כו"ם מכ"ר נהנ"ה
בעגל"ה: אמר ר' יהושע בן לוי מנין
שהקב"ה מתאוה לברכת כהנים שנאמר
וְשָׂמֹת אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֶם
ואמר רבי יהושע בן לוי יכל כהן שמכרך
מתכרך ושאינו מכרך אין מתכרך שנאמר
וְאֲבָרְכָה מְבָרְכֶךָ ואמר ר' יהושע בן לוי
יכל כהן שאינו עולה לדוכן עובר בשלשה
עשרה כה תברכו אמור להם ושמו את שמי
רב אמר חוששין שמא בן גרושה או בן חלוצה
הוא ולא פליגי הא דסליק לפרקים הא דלא
סליק לפרקים ואמר ר' יהושע בן לוי יכל
כהן שאינו עולה בעבודה שוב אינו עולה
שנאמר וְיִשָּׂא אֹהֶרָן אֶת יָדָיו אֶל הָעָם
וְיִבְרַכֶּם ויירד מעשות החטאת והעולה
והושלמים מה לחלן בעבודה אף כאן בעבודה
אינו והא ר' אמי ורבי אסי סליק רבי אמי ורבי
אסי מעיקרא הוו עקרי כרעייהו ממטא לא
הווה מטא התם וכדנתי ר' אושעיא לא שנו
אלא שלא עקר את רגליו אבל עקר את
רגליו עולה *ותנן נמי ר'אם הבמחתו שנושא
את כפיו וחוזר לתפלתו רשא וְהוּיָן בָּהּ הָא
לא עקר אלא דגד פורתא הכא נמי דעקר
ופורתא ואמר ריב"ז אין נותנין כוס של ברכה
לברך אלא לטוב עין שנאמר *טוב עין הוא
יבורך כי נתן מלחמו לדל אל תיקרי יבורך
אלא יברך ואמר ר' יהושע בן לוי מנין שאפי'
עופות מכיין בצדי העין שנאמר *כי הנם
ממורה הרשת בעיני כל בעל כנף ואמר רבי
יהושע בן לוי כל הנהנה מצדי העין עובר
בלאו שנאמר *אל תלחם את לחם רע עין
וגו' כי כמו שער בנפשו בן הוא אכול ושתה
יאמר לך וגו' רב נחמן בר יצחק אמר עובר
בשני לאוין אל תלחם ואל תלחם וא"ר יהושע
בן לוי אין עגלה ערופה באה אלא בשביל
מצדי העין שנאמר *וענו ואמרו ידינו לא שפכו
את הדם הזה וכי *על לבנו עלתה שוקני ב"ד
שופכי דמים הם אלא לא בא לדינו ופטרנותו
נו ופטרנותו בלא מוונות לא ראינותו והנחנותו
י'בית הכנסת שכולה כהנים כולן עולין לדוכן
הם שבשדות איני *והתני אבא בריה דרב
כהנים אינן בכלל ברכה לא קשיא *הא
שימי מבירתא דשיחורי בית הכנסת שכולה
אמן לא קשיא *הא דאישתייר בי עשרה הא
תנא אבא בריה דרב מנימין בר חייא עם
כה פשיטא אריכי באפי גוצי לא מפסקי
ת"ש *דאמר רבי יהושע בן לוי *אפילו
בין ישראל לאביהם שבשמים איבעיא להו
רב אשי ת"ש דתנן *לכתובין *לחורין לפניו

הם שצדקות: אריכי באפי גואי לא מפסקי. בין כהנים מ

משלסס ספא. אזהרה וז הכהנים יזהירו: **ושמו את שמי.** תלה הכהנו הדבר בכן להיות ברכה וז שימת שמו על עמו ולא עשהה נורח ישראל אלף נורח מקום: **ואזכרה מצריכו.** דאלו ואני אזכרה ישראל קאי כר"ע דלמר באלו טריפות (חולין דף מט.) למדנו ברכה לישראל מהי הכהנים מאלו הנזכרה לף לחזנו

כחותיה דאביי אריות
סדא: (סימן מתא"ה)
ה"ר כ"ס מכ"ר נהנ"ה
ירושע בן לוי מנין
יכת כהנים שנאמר
ישראל ואני אברכם
יו"ט כ"ה כהן שמברך
אין מתברך שנאמר
ה"ר ר' יהושע בן לוי
לדוכן עובר בשליש
להם ושמו את שמי
נרנשה או בן חלוצה
ליק לפרקים הא דלא
יהושע בן לוי יכל
ידה שוב אינו עולה
את ידיו אל העם
החמאת והעולה
יורה אף כאן בעבודה
מי סלקי רבי אמי ורבי

ר' ארשעיא הלא שנו
 גילויו אבל עקר את
 אם הבטחתו שנושא
 רשאי והוינן בה הא
 תא הכא נמי דעקר
 מתנין כוס של ברכה
 שנאמר ^א טוב עין הוא
 שכל אל תקרי יבוא
 דל בן לוי חסא שפא'
 עין שנאמר ^ב כי הנם
 בעל כנף ואמר רבי
 נה מצרי העין עובר
 חם את לחם רע עין
 כן הוא אכול ושתה
 בר יצחק אמר עובר
 אל תתאו וא"ר יהושע
 ה באה אלא בשביל
 יאמרו דינו לא שפכו
 לבנו עלתה שזקני ב"ד
 בא לדינו ופטרנוהו
 לא ראינוהו והתחנוהו
 תנים כולן עולין לדוכן
 תני אבא בריה דרב
 כיח לא קשיא ^ה הא
 בית הכנסת שכולה
 ישתתיר בי עשרה הא
 מנימין בר חיאי עם
 פי גוצי לא מפסקי
 שישע בן לוי ^ז אפילו
 בשמים איבעיא להו
 תכוון ^ח להוות לפניו
 והוה
 בן כהנים מהות כלל ברכה דאם כן אין לדבר סוף:

מסורת הש"ס

(א) [מנחות מד.], (ב) ברכות
 (ג) לקמן מה.; (ד) ר"ה
 (ה) פסחים פה.; (ו) פרה
 (ז) פרק יב מ"ב, (ח) [איוב יח],
 (ט) [לעיל ע"א], (י) רש"ל,

תורה אור השלם

- [illegible]

מוסף רע"י

[illegible]

(א) מגילה כז: (ב) [ועי' תוס' ברכות ח. ד"ה רב ששת],
(ג) [דף טו.], (ד) צס"א: כהן
שהשתמדם, (ה) צס"א נוסף:
בשמדותם, (ו) סגהדרין קג.,
(ז) [קדושין כ:], (ח) צס"א:
כומר,

וּבַסְּתֵמֶלִי. וּצְעֹרָא כְחִי: עֲמֹד.
 שָׁחַק: שָׂחָה נָעַל יָדָיו. לְפָנֵי עֲמֹדוֹ
 לְדוֹקֵן: בָּמָה הֶאֱרַכְתָּ יָמִים. אֲחִיז
 זְמוֹת בִּדְךָ שֶׁהֶאֱרַכְתָּ יָמִים: קִפְנֹדִיכָא.
 לְקָרֵךְ דְּרֵךְ בְּהִי"נ לִיכְנֵם בַּפִּתָּה
 זֶה וּלְאֵלֶּת כִּגְדֹו. וְלִשְׁוֹן קִפְנֹדִיכָא
 מִפְּרָשׁ בְּצִרְמוֹת (דף צב) אֲדַמְקִיפֹנָה
 אֲדִירִי אִיעוּל בָּהָא עַד שֶׁאֵין מִקֵּץ
 סָבִיב אֲשֶׁרֹות הִלְלוּ אֲכֻנֵם בֹּהַ
 וְאִפְקֵי דְרֵבִי וְדִרֵי שְׁמוֹת בָּרִים: וְלֹא
 פִּסְעֵיכֶם עַל רִאשֵׁי עֹרֹס קוּדֶשׁ. שְׁהִי
 יוֹשְׁבֵים הַתַּלְמוּדִין בְּצִית הַמְדַּרְשׁ עַל
 גְּבִי קִרְקַע וְהַסֵּהֶלךְ בְּיִיחֶס שֶׁאֵין
 יוֹשֵׁבִין וְנֻכְנֵם לִישֵׁב בַּמְקוֹמוֹ מִמַּחְבֵּי
 הַיְּחִיּוּתִים. וְיִזְלֵל רַחֲמֵי הוֹרָא לְשׁוֹן

בשרה. בירושלמי צפרק אין עומדין
בדבר ה'בה. מקשיין מפרק קמא ד
דמדר אפיה שאני אי נמי רב שש
על פה וכוין דפטור מקריאה אפילו
דעל פה ואינוהו צדיקו דברים שצנכ
כצא צצירא לן דאמר רבא כיון שגמ

אִי־הָיָה לְאַחֲרָיו לֵאמֹר
פְּחֹלֶה לְפָנָיו וְהָיָה עִי

והזה לפניי הזאתו
ידדיי שרפניי הזאתו

וְהָא אַמְרָה הָעוֹמְדִין מִן הַדְּרָדִין בְּכָל בְּרָכָה : בִּירוֹן שֶׁ
(ו' קד ח.) לְחַמֵּר בֶּרֶךְ שֶׁשֶׁת הוּא מִסְדֵּר אֶפְיֵה וְגֵרִים אִמֵּר
מִשּׁוּם דְּהוּא מְאֹר עֵינִים וְהוּא פְטוּר מִקְרִיָּא מִשּׁוּם דְּהוּ
מִשְׁמִיעָה הֵיא יִכּוֹל לְעַסּוֹק בְּדַבְרֵי הַלְכָה וְהֵייוּ קֹדָמָא אֵ
מִיָּהוּ מִסְתַּבְּרֵי שֶׁפִּירֵישׁ ר"ח ד"פ הָסֵם דְּלֹא בֶרֶךְ שֶׁשֶׁת
ס"ט וְכו' וְהֵיא דְּהוּא אִמֵּר אֶפְיֵה י"ל דְּהוּא אֹרְחָא
צִיבֹרֵס בְּעֵד שֶׁן עַסּוּקִין שִׁיעֵל הַמְרֹסֶה :

עין משפט
נר מצוה

תוספות שאנץ

(ח) 5"ל דרב ששת פליג וס"ל
דלדצר הלכה שרי.

דיו כשעולה לדון וכמדומה שהעסק
סמון ועוד דבשיאז' מגרר קרל שאו
י קרל שאו דהיא דבשיאז' דש' שמע
המון והי' אינא שלש תרבות
לגאולה תפלה שנא' יהי לרצון אמרי
תה המון מיה שמעין מיה דבשיא
בשלל נטל דיו בשמירת חייא נקט
בפ"ב (ס' ד') אמר רבי חייא בר בר
ה ומבצר ומנה תפילין והדר אמר לן
משום דלרצי' ברכה לפניה הכא נמי
נא למשמע תמריפת סמיכה לשחיטה
סחך מוז הסימא צבער נקוור שאין
מדות (פ"ה מ"ה) שמע דלא הוי
לאח הוי "א אמה:

ע

1. ויפתח עזרא הספר
לעיני כל העם כי מעל
כל העם היה וכפתחו
עמדות כל העם:

(א) רש"י ד"ה ולא פסקמי
וכו' לשון מפסק ראזיל
וגראה. ג"כ עי' פ' מנחות
חלילה דף קה ע"ב:

קפנדריא. מקלר הילוט
דךך בית הנסמם (תגילר)
ולא פסעתי על
ראשי עב כודש. כשחי
התלמידים בית המדרש על
גבי קרקע, הוילע על גבי
מסענתו ישיב לתקומה,
גראח כסופע על ראש
העם (דורן) ולא נשאחי
כפי. (דורן) זלכרת כהנים,
לפי שסחטנים יחייבן כדורן
כדור אחת ה' אליהו מלך
העולם (אמר)
במחשבותיו וזכר קדושתו
של אהרן (עם).

עַד **שִׁבְעָה** **אֲמַן** **מִפִּי** **הַצִּבּוֹר**. פִּירַשׁ ר"י אע"ג דלמרינן בפרק שלשה שאלכו (בבבא דף מו.) אין הצולע ראוי לצעוד עד שיכלה אמן מפי העוין ואמר רב חסדא מפי רוב העוין דכל העונה אמן יותר מדאי אינו אלא טועה מיהו לעיני צרכה כהנים כיון דמשום

אלו נאמרין פרק שביעי סוטה

מה שהצטנחנו. שסמכים על ידינו דכתיב ואלו אנכנסם (במדבר ו): **לְכוּף קֶשֶׁרִי אֲלַנְעוּסִיחִס**. שפושטין אלנעוטיהם כשמזכרין ולאחר שגמרו סוגרין אגרוף שלהם כשאר בני חכם. קשרי אלנעב הם החליות שפושפין ופושטין זהם: **אין** הקורא. שליח צבור שקורא כהנים שיחזירו פניהם לנכד: **אמן**. של צרכת הדואה: **דיבור**. כהנים: **לעקור**

רגליהם. מן הדוכן אלא עומדין כפופין לפני המדינה. יש ללמוד מכאן סדר נשיאות כפים כך הוא עוקר רגליו צעודה ממקומו וזא לפני המדינה ומתפלל יהי לרנן שתהא צרכה כו' כדלעילס ומאריך זה עד שתכלה אמן של הדואה מפי צבור ושלוח צבור קורא כהנים אס שנים הם ואס יחד הוא אינו קורא והוא מחזיר פניו

מאיליו כדאצי דלאמר לעיל (דף לה.) לאי אין קורא כהנים (ו) וכשכלה דיבור מפי קורא מנכך אשר קדשנו כו' ואח"כ מתחילין צרכה וכשכלה אמן אחרון מפי צבור הן מחזירין פניהם וכופפין קשריהם אס רואים ושלוח צבור מתחיל שים שלום והכהנים מתפללין רבש"ע עשינו מה שגזרת עלינו כו' ומאריכין זה עד שתכלה צרכה מפי שלוח צבור ועוקרין רגליהם והולכין להם: **עד שיכלה אמן**. של צרכת התורה. וכל הני משום דמרי קלי לא משתמעין: **עד שגלגל ס"ת**. במטפחומיו כדי שלא יהו הגוללים טרודים מלשמוע הפטרה מפי המפטיר: **להפשיט את המדינה בצבור**. כל זמן שהצבור צדקה"ו. שהיה דרכם להביא ס"ת מצית אחר משתמחר צו לצית הכנסת ופורסין גגדים נאים סביב המדינה ומניחין אותה צתוכה וכשיוצאין משם ונותלין ס"ת להוליכו לצית המשתמחר צו לא יפשיטו הגגדים מן המדינה צפני הצבור שטורח צבור לעכב שם עם ס"ת אלא מוליך ס"ת לצימו ומניחו והעם יוצאים אחריו ואח"כ הוא צא ומפשיט את המדינה: **אינא פיתחא אחרינא**. משגגל ס"ת לצאת דרך פתחו הרואה לצאת צפתח אחר יוצא ואפי' לא יצא ס"ת. ליכא פיתחא אחרינא נכון שילא ס"ת מחילה ולא יצא האדם צפתח לפני ס"ת: **צר אהינא אסנרה** לי. חכם ששמו צר אהינא אסנרה לי הבינו טעמו של דבר: **העם מה הם אומרים**. שיראו מסבירי פנים ומודים לפניו על צרכותיו להראות שהן נוחות להן: **צרכו ה' מלאכיו צרכו ה' כל צבאיו צרכו ה' כל מעשיו**. שלג מקראות הן כנגד ג' צרכות: **במוספי דשבתא**. שהוא נשיאת כפים חדש שאינו צחול כריך למדש את דברי העם: **בזוך ה' מלין**. אינו צאזמו מומור וריינו דקא פריך ונימא יצרכך ה' מליין דכתיב צההוא ענינא: **במנחתא דתעניתא**. שנושאין צו כפים מה שאין כן בשאר מנחות משום שכרות כדלמרינן במסכת תענית צפ' כפרא (דף טו.):

דיומא צעי רחמי דהיינו מנמנה ואילך כדכתיב (שורא ט) ואלי יושב משומם עד מנחת הערב ובמנחת הערב קמתי מתעניתי וצקרעי בגדי ומעילי ואכרע על צרכי ואפירוש כפי אל ה' אלקים הלכך התירו למצעי רחמי צעידנא דפרסי ידייהו דעת לרנן הוא וענו ליצורא אמן כדמשמע צפ' הירואה (בבבא נה:) האי מאן דחוי חלמא ולא ידע מאי חוי ליקו קמי כהני צעידנא דפרסי ידייהו ולימא רבון העולמים חלוס חלמתי וכו':

בנעילה

מסורת הש"ס

א) ונכריף ונראש"ס בפרק הקורא את המגילה בעמד וכן נטור א"ח סר קמע ליתא להקן שמי מדינת וימת במקומו וכן נראה מפרש"י דהכא ד"ה איכא פיתחא וכו' שלא היה גרסאם כיו ועיין צבי ותמלא פשטי מנבאר על דרך זה, (צ וצ"א),

תורה אור השלם

- השקפה ממשון קרשך מן השמים וברך את עמך את ישראל ואת האדמה אשר נתת לנו כאשר נשבעת לאבותינו ארץ זבת חלב ודבש.
- אחרי יי אלודים תלכו ואתו תיךאו ואת מצותיו תשמרו ובקלו תשמעו ואתו תעבדו ובו תרבוין.
- ברכו יי מלאכיו וגברי חז עשי דברו לשמע בקול דברו: ברכו יי כל צבאיו משרתיו עשי רצונו: ברכו יי כל מעשיו בכל מקומות ממשלתו ברבי נפשי את יי: תהלים קג כב שיר המנולות דהה
- ברכו את יי כל עבדי יי העמדים בבית יי בלילות: תהלים קלד א
- ברך יי מציון שכן ירושלם תללו יי: תהלים קלה כא
- יקררך יי מציון עשה שמים וארץ:
- אם עזוני ענו כנו יי עשה למען שוקך יי רבו משובתיך לך חסאנו:
- מקוה ישראל מושיעי בעת צרה לקוה תהיה כגר בארץ ובארץ נטה לליון: לקוה תהיה באיש נדחם כגבור לא יוכל להושיעי ואקח בקרבנו יי ושמך יעליו נקרא אל תתנה:

תהלים קלד ג
אם עזוני ענו כנו יי
עשה למען שוקך יי רבו
משובתיך לך חסאנו:

- מקוה ישראל מושיעי בעת צרה לקוה תהיה כגר בארץ ובארץ נטה לליון: לקוה תהיה באיש נדחם כגבור לא יוכל להושיעי ואקח בקרבנו יי ושמך יעליו נקרא אל תתנה:

גהות הב"ח

א) רש"י ד"ה לעקור וכו' וכשיכלה הדיבור מפי הקורא מברכים אש:

גליון הש"ס

בב' פגני כבוד צבור.
מגילה דף כד ע"ב יומא ע
ע"א גיטין דף ט ע"ב:

נח א מיי פ"ד מהל' נשיאות כפים הל' ו סמג עשין כ טו"ש"ע א"ח סימן קכח ספק טו: **נר** ב ג ד ה מיי שם הלכה ה טו"ש"ע שם ספק יח:

נר ו ז מיי שם הלכה ו טו"ש"ע שם ספק טו: **נח** ח ט מיי פ"ב מהל' תפלה הלכה ו סמג עשין כה טו"ש"ע א"ח סימן קמח ספק ה:

נב י כ מיי שם הלכה יא סמג שם טו"ש"ע א"ח סר קמח ספק א: **ס** ל מיי שם הל' יג סמג שם טו"ש"ע א"ח סימן רפב ספק ה: **סא** מ מיי שם סמג שם טו"ש"ע א"ח סימן קמח ספק ז יס' רפד ספק ו:

סב נ טו"ש"ע א"ח סימן קמח: **סג** ס ע מיי פ"ב מהל' תפלה הלכה כד סמג עשין כה טו"ש"ע א"ח סר קמט:

תוספות שאנן

אין הכהנים רשאין לכוף קשרי אצבעותיהם. פ"ה שבושפין אותן וכו'. עד שיכלה אמן מפי הצבור: אין שלוח צבור רשאי להפשיט את החיבה בצבור. פ"ה שהיה דרכם להביא ספר תורה מבית אחר משתמחר לבית הכנסת ופורסין גגדים נאים סביב החיבה ומניחין אותה בחוכה וכשיוצאין משם ונותלין ספר תורה להוליכו לבית המשתמחר לא יפשיטו הגגדים כפני הצבור שטורח הצבור לעכב שם עם ספר תורה אלא מוליך ספר תורה ודעם יוצאין אחוריו ואחר כך בא ומפשיט החיבה:

אלו נאמרין פרק שביעי סוטה

מ.

עין משפט
גר מצוה

כר א מיי פ"ד מהל'
נשיאות כפ"ס הלכה ז
סמג עש"ן כ טוש"ע א"ח
סמג קצח סעיף טו:
כה ב מיי פ"ט מהל'
תפלה הלכה ד סמג
עש"ן יט טוש"ע א"ח ס'
קצח סעיף א וזכר אלפס
בכ"ס פ"ג דף טו:
ובר"ש שם ס' טו:
כו ג מיי פ"ד מהל'
נשיאות כפ"ס הל' ו
סמג עש"ן כ טוש"ע א"ח
ס' קצח סעיף י:
כו ד מיי שם הלכה ו
וע"ש בכ"מ וטור
או"ח ס' קצח:

בנעילה דיומא דכיפורי מאי אמר. לא ידענא אמאי לא אמר
בנעילה דמענית כי היכא דאמר במנחתא דמעניתא
דהא משמע בנמרה צפ' בשלשה פרקים (תענית טו): דמענית הוה
נמי נעילה אצל מוסף לא הוה צה: **ברך** האומר בנבולין אינו
א"ל טועה. פירש ר"י אע"ג דאמר:

בפרק הרוחא (בכ"ס טו): הא"י מנח
דחיי חלמא וכו' דהתם משום סכנה
המירו שמא חלוס מסוכן הוא שצריך
רפואה דהא אפילו בשבת המירו
להתענות תענית חלוס. פירש ר"ח ה"י
כולהו רבי חייא בר אבא ודריצי חיינא
בר פפא ודריצי אבהו הילכתא נינהו:
ע"ש שאנחנו מודים לך. צערוך
צערוך הוואה פירש רב משה

ראש ישיבה בן מרנא יעקב דקא
מודו צבור על שליח צבור אינו
סומכין ומאי על שאנו מודים לך על
ההודאה דקאמר שליח צבור וקא
ענו אינון אמנן צירושלמי פ"ק דבכ"ס
איתא נמי רבי אבא צ"ר וצדא בשם
רב מודים אנחנו לך שאנו חייבין
להודות לך שמך תרננה שפתי כי
אומרנא לך וגו' צ"ל האל ההודאות
ר' שמואל צ"ר אוניא בשם רבי אחא
הודייה וצדא לשמך הגדול לך גבורה
לך תפארת יהי לזון מלפניך ה' אלהינו
ואלתי אבותינו שתמכנו בתפלתנו
ותוקפנו מכפיפתנו כי אמה הוא
סומך נופלים חוקף כפופים מלא
רחמים ואין עוד מלצדך צ"ל האל
ההודאות בר קפרא אומר לך כרעה
לך צדקה לך כפופה לך השתחויה כי
לך תכרע כל צדק וכל לשון לך תשבע
לך ה' הגדולה והגבורה וגו' והעושר
והכבוד מלפניך וגו' ועמה ה' אלהינו
כלל לצ ובכל נפש לך משתחוים כל
עלמיו תאמרינה ה' מי כמותך צ"ל
האל ההודאות אמר רבי יודן נהגין
אמרי צדק כולוהו ואית דלומר או
אלה או אלה:

שמא תפסוק רצועה בסנדליו.
פירש ר"ח שמע מינה
דמותר ליכנס צבית הכנסת בסנדל
ובמנעל דלא אסרו אלא שלא לעלות
לדוכן בסנדל ורבי הביא כמו כן מפרק
שלישי דמגילה (דף כד): האומר איני
עוזר לפני המיצה בסנדל אף יחף
לא יעבור אלמא דאפילו לפני המיצה
מותר לעבור בסנדל והכי מסיק
בהדיא בפרק הרוחא (בכ"ס דף טו).
אמר רבא מה ציתו אקפנדריא קפיד
איניש ארקיקה ואמנעל לא קפיד
איניש אף צית הכנסת קפנדריא
אסור ורקיקה ומנעל שרי:

וכל

איתותב דעתיה מיניה בזמן ששליח צבור אומר מודים העם מה הם אומרים
אמר רב מודים אנחנו לך ה' אלהינו על שאנו מודים לך ושמואל אמר אלהי
כל בשר על שאנו מודים לך רבי סימאי אומר יוצרנו ויוצר בראשית על שאנו מודים לך נהרדעי אמרי משמיה
דרבי סימאי ברכות והודאות לשמך הגדול על שהחייתנו וקיימתנו על שאנו מודים לך רב אחא בר יעקב מסיים
בה הכי בן תחיינו ותחננו ותקבצנו ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך לשמור חוקיך ולעשות רצונך בלבב שלם על
שאנו מודים לך * אמר רב פפא דהילכך נימרינא לכולהו אמר ר' יצחק לעולם תהא אימת צבור עליך שהרי הכהנים
פניהם כלפי העם ואחוריהם כלפי שכינה רב נחמן אמר מהכא ² ויקם ³ המלך דוד על רגליו ויאמר שמעוני אחי
ועמי אם אחי למה עמי ואם עמי למה אחי אמר רבי אלעזר אמר להם דוד לישראל אם אתם שומעין לי אחי אתם
ואם לאו עמי אתם ואני רודה אתכם במקל רבנן אמרי מהכא ⁴ ⁵ דאין הכהנים רשאים לעלות בסנדליהן לדוכן
דוהו אחת מתשע תקנות שהתקין רבן יוחנן בן זכאי מאי טעמא לאו משום כבוד צבור אמר רב אשי לא התם
שמא נפסקה לו רצועה בסנדלו והדר אויל למיקטריה ואמרי בן גרובה או בן חלוצה הוא: ובמקדש ברכה אחת כו':

וכל

בזכירת השם. כשהכהנים מזכירין את השם: פסוקא לקבל פסוקא.
שהכהנים אומרים פסוק ראשון והם אומרים אחד מאלו ובשני היו
אומרים את השני ובשלישי את השלישי וכן במוסף וכן במנחה שהרי
כולן שלשה שלשה הם: אינו אלא טועה. שלא נתקנו לומר אלא לכבוד

בנעילה דיומא דכיפורי מאי אמר אמר מר
זוטרא ואמרי לה במתניתא ^(א) והנה כי בן
יברך גבר ירא ה' יברך ה' מציון וראה בטוב
ירושלים כל ימי חיך וראה בנים לבניך שלום
על ישראל היכן אומרין רב יוסף אמר בין כל
ברכה וברכה ורב ששת אמר בהזכרת השם
פליגי בה רב מרי ורב זביד חד אמר פסוקא
לקבל פסוקא וחד אמר אכל פסוקא אמר
להו לכולהו א"ר חייא בר אבא כל האומרין
בגבולין אינו אלא טועה אמר רבי חנינא בר
פפא תדע דבמקדש נמי לא מביעי
למימרינא * כלום יש לך עבד שמברכין
אותו ואינו מאזין א"ר אחא בר חנינא תדע
דבגבולין נמי מביעי למימרינא כלום יש
עבד שמברכין אותו ואין מסביר פנים א"ר
אבהו מריש הוה אמינא להו כיון דחוינא ליה
לרבי אבא דמן עכו דלא אמר להו אנא נמי
לא אמינא להו ואמר רבי אבהו מריש הוה
אמינא עינותנא אנא כיון דחוינא ליה לרבי
אבא דמן עכו דאמר איהו חד טעמא ואמר
אמוריה חד טעמא ולא קפיד אמינא לאו
עינותנא אנא ומאי עינותנותיה דרבי אבהו
דאמרה לה דביתיה דאמוריה דרבי אבהו
לדביתיה דרבי אבהו הא דידן לא צריך ליה
לדידך והאי דגחין חוקף עליה יקרא בעלמא
הוא דעביד ליה אולא דביתיה ואמרה ליה
לרבי אבהו אמר לה ומאי נפקא לך מינה
מיני ומיניה יתקלם עילאה ותו רבי אבהו
אימנו רבנן עליה לממנייה ברישא כיון דחוייה
לר' אבא דמן עכו ^(ב) דנפיש ליה בעלי חובות
אמר להו ^(א) איכא רבה ר' אבהו ור' חייא בר
אבא איקלעו לההוא אתרא רבי אבהו דרש
באגרתא רבי חייא בר אבא דרש בשמעתא
שבקוה כולי עלמא לרבי חייא בר אבא
ואזול לגביה דר' אבהו חלש דעתיה אמר ליה
אמשל לך משל למה הדבר דומה לשני בני
אדם אחד מוכר אבנים טובות ואחד מוכר
מיני סידקית על מי קופצין לא על זה שמוכר
מיני סידקית כל יומא הוה מלוה רבי חייא בר
אבא לרבי אבהו עד אושפיזיה משום יקרא
דבי קיסר ההוא יומא אלויה רבי אבהו לרבי
חייא בר אבא עד אושפיזיה ואפילו הכי לא

בנעילה דיומא דכיפורי מאי אמר אמר מר
זוטרא ואמרי לה במתניתא ^(א) והנה כי בן
יברך גבר ירא ה' יברך ה' מציון וראה בטוב
ירושלים כל ימי חיך וראה בנים לבניך שלום
על ישראל היכן אומרין רב יוסף אמר בין כל
ברכה וברכה ורב ששת אמר בהזכרת השם
פליגי בה רב מרי ורב זביד חד אמר פסוקא
לקבל פסוקא וחד אמר אכל פסוקא אמר
להו לכולהו א"ר חייא בר אבא כל האומרין
בגבולין אינו אלא טועה אמר רבי חנינא בר
פפא תדע דבמקדש נמי לא מביעי
למימרינא * כלום יש לך עבד שמברכין
אותו ואינו מאזין א"ר אחא בר חנינא תדע
דבגבולין נמי מביעי למימרינא כלום יש
עבד שמברכין אותו ואין מסביר פנים א"ר
אבהו מריש הוה אמינא להו כיון דחוינא ליה
לרבי אבא דמן עכו דלא אמר להו אנא נמי
לא אמינא להו ואמר רבי אבהו מריש הוה
אמינא עינותנא אנא כיון דחוינא ליה לרבי
אבא דמן עכו דאמר איהו חד טעמא ואמר
אמוריה חד טעמא ולא קפיד אמינא לאו
עינותנא אנא ומאי עינותנותיה דרבי אבהו
דאמרה לה דביתיה דאמוריה דרבי אבהו
לדביתיה דרבי אבהו הא דידן לא צריך ליה
לדידך והאי דגחין חוקף עליה יקרא בעלמא
הוא דעביד ליה אולא דביתיה ואמרה ליה
לרבי אבהו אמר לה ומאי נפקא לך מינה
מיני ומיניה יתקלם עילאה ותו רבי אבהו
אימנו רבנן עליה לממנייה ברישא כיון דחוייה
לר' אבא דמן עכו ^(ב) דנפיש ליה בעלי חובות
אמר להו ^(א) איכא רבה ר' אבהו ור' חייא בר
אבא איקלעו לההוא אתרא רבי אבהו דרש
באגרתא רבי חייא בר אבא דרש בשמעתא
שבקוה כולי עלמא לרבי חייא בר אבא
ואזול לגביה דר' אבהו חלש דעתיה אמר ליה
אמשל לך משל למה הדבר דומה לשני בני
אדם אחד מוכר אבנים טובות ואחד מוכר
מיני סידקית על מי קופצין לא על זה שמוכר
מיני סידקית כל יומא הוה מלוה רבי חייא בר
אבא לרבי אבהו עד אושפיזיה משום יקרא
דבי קיסר ההוא יומא אלויה רבי אבהו לרבי
חייא בר אבא עד אושפיזיה ואפילו הכי לא

איתותב דעתיה מיניה בזמן ששליח צבור אומר מודים העם מה הם אומרים
אמר רב מודים אנחנו לך ה' אלהינו על שאנו מודים לך ושמואל אמר אלהי

איתותב דעתיה מיניה בזמן ששליח צבור אומר מודים העם מה הם אומרים
אמר רב מודים אנחנו לך ה' אלהינו על שאנו מודים לך ושמואל אמר אלהי
כל בשר על שאנו מודים לך רבי סימאי אומר יוצרנו ויוצר בראשית על שאנו מודים לך נהרדעי אמרי משמיה
דרבי סימאי ברכות והודאות לשמך הגדול על שהחייתנו וקיימתנו על שאנו מודים לך רב אחא בר יעקב מסיים
בה הכי בן תחיינו ותחננו ותקבצנו ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך לשמור חוקיך ולעשות רצונך בלבב שלם על
שאנו מודים לך * אמר רב פפא דהילכך נימרינא לכולהו אמר ר' יצחק לעולם תהא אימת צבור עליך שהרי הכהנים
פניהם כלפי העם ואחוריהם כלפי שכינה רב נחמן אמר מהכא ² ויקם ³ המלך דוד על רגליו ויאמר שמעוני אחי
ועמי אם אחי למה עמי ואם עמי למה אחי אמר רבי אלעזר אמר להם דוד לישראל אם אתם שומעין לי אחי אתם
ואם לאו עמי אתם ואני רודה אתכם במקל רבנן אמרי מהכא ⁴ ⁵ דאין הכהנים רשאים לעלות בסנדליהן לדוכן
דוהו אחת מתשע תקנות שהתקין רבן יוחנן בן זכאי מאי טעמא לאו משום כבוד צבור אמר רב אשי לא התם
שמא נפסקה לו רצועה בסנדלו והדר אויל למיקטריה ואמרי בן גרובה או בן חלוצה הוא: ובמקדש ברכה אחת כו':

(א) ס"ל אית לבי י"א ל"ל
עד דמללנא ליה לרבי אבא
לא אחא עד דללנא ליה
ט בקרא כתיב דוד המלך,
א ר"ה ל"א: (ד) ויקרא
כא, (ה) ס"ל ל"ג, (ו) וצ"ל
הדא לו אהלן,

תורה אור השלם

1. הנה כי בן יברך גבר
י"א יי: תהלים קכח ד
2. ויקם דוד המלך על
רגליו ויאמר שמעוני
אחי ועמי אני עם לבבי
לבנות בית מנחה לארון
ברית יי ויזכרם רגלי
אלהינו ויחבינו
לבנות:

דברי הימים א כח ב

הנהרות הב"ח

(א) נב' במתניתא תנא
הנה: (ב) שם דמן עכו
(דנפיש) מו"מ וי"ב ס"א
דחפשי: (ג) שם מהכא
דח"ר אין הסהמים:
(ד) רש"י ד"ה יקרא
דמלכות שהיה ר' אבהו:

גליון הש"ס

נב' אמר רב פפא הילכך
נימרינא לכולהו. כעין זה
שבת דף כ ע"א מולין דף
סה ע"א ונדף ש ע"ב: